

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Aureli P. i Kleofas M.
Niedziela: Ładyst. Cypr. i Just.
Poniedziałek: Przen. św. Stanisł. B. M.
Wtorek: Wacława Kr. Czeskiego M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie	5 minut 51.	Wschód księżyca o godzinie	2 minut 18 w.
Zachód	5 " 51.	Zachód	4 " 50 r.
Długość dnia godzin	12 " 0.	Wysokość wody na Wiśle stóp	0 cali 0
Ubyło	4 " 43.	Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła	5° R.

CENA OGŁOSZEŃ:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Środa: Michała Archanioła.
Czwartek: Hieronima i Zofii W. M.
Piątek: Remigiusza Bisk. M. W.
Sobota: Aniołów Stróżów.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 111.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Świętopełka; jutro Ładystawa b.

Nabożeństwa: W kościele św. Anny na Krakowsk.-Przedm. o godz. 9-ej zrana wotywa na intencję arcybiskupa Serca N. Marji Panny i nawrócenia grzeszników; w kościele św. Marcina przy ulicy Piwnej o godz. 10-ej zrana ostatnia nowenna ku czci św. Tekli; w kościołach: św. Marcina przy ulicy Piwnej i św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) nieszpory, rozpoczynające odpust ku czci św. Tekli; w kościołach: św. Franciszka Serafickiego przy ulicy Zakroczymskiej, św. Krzyża na Krak.-Przedm., św. Marcina przy ulicy Piwnej i św. Karola Boromeusza na Powązkach nieszpory, rozpoczynające odpust na pamiątkę poświęcenia tychże kościołów; w kościele św. Anny na Krak.-Przedm. nieszpory, rozpoczynające odpust ku czci św. Ładystawa z Gielniowa.

Zgromadzenia: Zwyczajne i nadzwyczajne ogólne zebranie akcjonariuszów kolei żelaznej dąbrowskiej. (Lokal zarządu kolei, Marszałkowska, róg Zielonego placu—godz. 2 po południu.) — Sesja członków komitetu Towarzystwa zachęty sztuk pięknych. (Lokal Towarzystwa, na Krakowsk.-Przedm. nr. 15—godz. 2 po południu.)

Wystawy: Wystawa obrazu Henryka Aleksandra Zientarskiego „Z krainy gwiazd”. (Sala ratuszowa—od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczorem.) — Wystawa Towarzystwa zachęty sztuk pięknych, Krakowsk.-Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.) — Wystawa obrazów A. Krywulka. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Zabawy: Na dochód Mikołajewskiej ochrony dla dzieci żołnierskich zabawa w połączeniu z loterją fantową. (Ogród Saski—godz. 2 po południu.)

Teatras Letni (w ogrodzie Saskim): dziś „Friede”; jutro „Osaczony”; — Wielki: dziś „Wesele Figara” (występ gościnny p. Leona Mirandy); jutro „Aida” (występ gościnny p. Jana de Negri); — Nowy: (przy ulicy Królewskiej): dziś „Nad przepaścią”; jutro „Muskietierowie”. (Godz. 7 1/2 wieczorem.)

Teatr Buff: dziś przedstawienie niemiecko-żydowskie.

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— *Russkoje dzieło* w korespondencji z Niżniego-Nowogrodu pisze, iż komisjonerzy na jarmarku przyjmowali obstalunki na towary rękodzielnicze z fabryk Królestwa Polskiego z ustępstwem 5% od tej ceny, po której przyjmowali obstalunki dla Moskwy. Z fabryk łódzkich wywieziono w miesiącu sierpniu do wewnątrznych gubernij Rosji dwa razy więcej wyrobów aniżeli w tym samym czasie r. z. i popyt na nie po jarmarku jeszcze się zwiększył. Sukna i tkaniny wełniane fabryk rosyjskich i innych podniosły się w cenie o 5%—10%, a dalsza podwyżka jest jeszcze spodziewana.

— Według doniesień gazet rosyjskich, piwowarzy petersburscy podnieśli kwestję zbytnej jakoby konkurencji pomiędzy browarami rosyjskimi, skutkiem czego cena piwa znacznie spadła. Podczas gdy browary niemieckie, opłacające znacznie mniejszą akcyzę (od 7-miu do 10-ciu kop. na wiadrze) i kupujące chmiel o 25% taniej, sprzedają wiadro piwa bawarskiego po 1 rs. 24 1/2 kop., browary rosyjskie odstępują jeszcze lepsze piwo po 80—90 kop. za wiadro.

— Przy cukrowni w Walentynowie pod Pniewem

zakładany jest nowy szpital, przeznaczony dla robotników fabrycznych i ich rodzin.

— Kasa miejska otrzymała w r. z. z dzierżawy 25-letniej studzien wodociągowej i zwyczajnych dochodu 2686 rs. 30 kop., a tego roku ze źródła tego wpłynęło 5,304 rs. 75 kop.

— W dniu 30 ym b. m., o godzinie 12-ej w południe, w kancelarii rady miejskiej warszawskiej do broczynności publicznej odbędzie się licytacja na dostawę dla zakładów dobroczynnych w Warszawie na zapas zimowy kartofli, buraków, marchwi, brukwi, kapusty, włoszczyzny i cebuli, wartości około 15,000 rs.

— W dniu dzisiejszym o godzinie 5-ej po południu w Muzeum pszczelnictwa odbędzie się rozdanie nagród i świadectw uczennicom, które ukończyły kursa praktycznej nauki pszczelnictwa i ogrodnictwa.

— Z teatru i muzyki.

* Zaskąbnienie Żółkowskiego spowodowało wczoraj zmianę widowiska w teatrze Letnim.

Zamiast zapowiadzanego „Consilium facultatis” dano „Figiel Benwenuta”.

Niedyspozycja znakomitego artysty nie ma nic niepokojącego, ale pojmujemy to dobrze, że odradzono mu wystąpienie na scenie, którą już dziś bardzo nieprzyjemnie nawiedzają jesienne chłody.

Atmosfera w całym Letnim teatrze była wczoraj tak przejmująca, że zdawało się, jakby wesola družyna Celliniego, przyzwyczajona do włoskiego nieba, drżała od zimna.

Po obrazku Gawalewicza przedstawienie poszło już według afisza.

Zagrano zyczną jednoaktówkę „Wiecznie”, w której p. Szymanowski wraz z panią Ludową żywe

35)

STAROSTA ZYGWULSKI.

Przez

Adama Krechowickiego.

(Dalszy ciąg.)

Niedaleko Lublina, w dziedzicznej posiadłości Górki zwanej, mieszkali panowie Niezabitowscy. Było ich trzech braci rodzonych; dwaj młodsi Mikołaj i Stanisław, ziemianie spokojni i całe się do spraw publicznych nie mieszający, dziwowali się nieraz w duchu owym niepokojom, jakie się w kraju szerzyły. Wszak w Górze było wszystkiego pod dostatkiem, wolnej myśli nie kaziło nie zgola, *absolutum dominium*, o którym tak głośno mówiono, nie dawało się w niczem uczuć: było błogosławieństwo boże i dostatek, było powszechne poważanie u ludzi, było czem przyjąć, nakarmić i napoić braci szlachtę, gdy się tłumnie do Górki zjechała—a czego, miły Boże, żądać więcej? Toż gdyby na ich zdanie przyszło, to obaj byłiby najgoręcej przemawiali za tem, aby cicho siedzieć i Pana Boga za rozliczne dobrodziejstwa chwalić. Ale ani pana Mikołaja, ani pana Stanisława nikt w tych sprawach o opinię nie pytał. W całym lubelskim województwie kochano ich i szanowano powszechnie, ale co się tyczyło rzeczy publicznych, to wyrocznią tu był najstarszy z braci Niezabitowskich, p. chorąży Sebastian, człek bywały a doświadczony wielce, który wzrostem, siłą i mężstwem podobny był zupełnie do stryja swego, onego słynnego rotmistrza Jakóba Niezabitowskiego, który pod Pskowem i w innych za króla Stefana okazach, cudów waleczności dokazywał.

Pan chorąży niedawno dopiero przybył do Górki; bawił się bowiem stale rzemiosłem rycerskim, by-

wał w rozmaitych okazach, a i na kresach ukraińskich służbę sprawował. Był to człek zacności wielkiej, a prawdziwie rycerskiego animuszu, jeno jak wielu podówczas, nie znoszący żadnej nad sobą przewagi i gorliwy obrońca swobód szlacheckich, które zawżdy zagrożonemi i ścieśnianemi być miały. Zaufany i długoletni dworzanin i towarzyszy Zbrzydowskiego, wierzył on ślepo wojewodzie, którego waleczność podziwiał, a pobożność i cnoty obywatelskie wielce sobie ważył. Toż gdy wojewoda przeciw królowi występować zaczął, a różne grawamina podnosić, zwłaszcza z powodu małżeństwa Zygmunta z Konstancją, siostrą zmarłej królowej, p. Sebastian wiernie mu wtórował, a wreszcie gdy nadchodziła pora czynnego działania, przybył do rodzinnych okolic, aby tam umysł do przyszłego rokосу sposobił. Przychodziło mu to łatwo, bo jakkolwiek osobiście nie zbyt tu znany, to wszakże jako brat Mikołaja i Stanisława, stale w Górze osiadłych, nikomu obcym nie był, miał liczne konneksje i koligacje między szlachtą, a powszechne poważanie.

Od czasu też swego do Górki przybycia, p. Sebastian nie zaniedbał niczego, aby sobie wszystkich zjednać. Przyjmował hucznie a suto, w olbrzymich objęciach ścisnął serdecznie a silnie, mówił bardzo ozdobnie, więc przekonywał tem łatwiej, że sam był przekonany o prawdzie tego co mówił, na wszelką zaś opozycję, jeśli się czasem nieśmiało odezwano, umiał krzyknąć tak głośno i stanowczo: Furda panie!—iż skontundowany oponent wnet milknął—i była zgoda.

W Górze odbywały się coraz częściej takie tłumne zjazdy szlachty, a p. Stanisław Stadnicki żadnego także nie opuszczał. Siedział on często po dni kilka i dłużej u p. Sebastjana, którego względy koniecznie chciał sobie pozyskać, a czynił to bardzo zręcznie, w rozmowach swych z nim miarkując zapalczywość swoją i długo nie zdradzając się z ni-

czem, owszem na wszystkie opinie p. chorążego zgadzając się bez oporu.

Aż dnia pewnego na sejmik taki zjechała się szlachta tłumnie niż zwykle do Górki. Dwór panów Niezabitowskich, jakkolwiek obszerny, nie mógł pomieścić przybyłych, więc że to był dzień ciepły, choć jesienny, na dziedzińcu obszernym zastawiono stoły i przy nich gwarzyć poczęto. Oczywiście o niczem innem nie mówiono, jeno o *absolutum dominium*, ścieśnianiu swobód szlacheckich, złamaniu przez króla zaprzysiężonych przyrzeczeń i znowach na szkodę Rzeczypospolitej. O takich sprawach długo spokojnie mówić nie sposób; toż niebawem okrutna powstała wrzawa, że nikt już siebie samego usłyszeć nie mógł. A gdy się tak umysły coraz bardziej rozpalaly, p. starosta zygwulski, czy to ową wrzawą, czy też może i trunkiem, którego ciągle dolewało, podniecony, nie mogąc doprosić się głosu, wskoczył na stół i z tej wysokości perorować zaczął.

Z początku nie słuchał go nikt, bo wszyscy naraz krzyczeli, ale powoli coraz robiło się ciszej, aż w końcu już tylko głos Stadnickiego rozlegał się do koła. Szlachta słuchała i nasłuchiwała się nie mogła, tak mu słowa miękko i jedwabnie z ust płynęły, tyle było siły i zapału w jego mowie. Cała twarz Stadnickiego paliła niezwykłym ogniem, wzrok iskry ciskał, ramiona wyteżały się w uniesieniu, a głos to grzmiał groźnie i przerażał, to zniżając się i mięknięć, wnikał wprost do duszy...

Pan Sebastian rozpromieniony, słuchał wraz z innymi i cieszył się już, że tak potężnego oratora zyskał, który najłatwiej przekonać i zapalić umysły wszystkich potrafi. Ale ukontentowanie to trwało tak długo, jak długo pan Stadnicki nad własnym uniesieniem panować zdołał. Wkrótce wszakże p. Starosta upojeniem słuchaczy swoich sam upajać się zaczął i tracić pierwotną miarę. Wyprowadzając grawamina przeciw Królowi, już zgola majestat monarszy poczęł lżyć i mówić, jako Zygmunta

zbierali oklaski za grę pełną werwy i której wykonanie tem się wyróżniło, że p. Żybski, grający lokaja, spóźniwszy się z wejściem, zepsuł artystom scenę.

Zdarza się to u nas kiedy niekiedy—ale jeżeli już panowie Żybscy zaczynają się spóźniać, to wolno zapytać: kto pilnuje sceny, gdzie był wtedy i co robił inspicjent i czy takie rzeczy mogą uchodzić komukolwiek, a szczególnie aktorom, którzy mają trzy słowa do powiedzenia, więc przynajmniej tych trzech słów obowiązani są dopilnować?

Przedstawienie zakończyła wznowiona drobniśka francuska p. t. „Dwaj nieśmiali”.

Jest to sobie jedno nic, jak to zapewne ten i ów z publiczności z dawniejszych czasów pamięta; ale to nie ma na swoją obronę parę zabawnych ról, które gdy są w rękach pp. Ostrowskiego i Szymanowskiego, traktujących je z humorem i komicznym zacięciem, każą zapomnieć o nikłości samej rzeczy, a bawić się grą artystów.

Dodajmy, że oprócz tytułowych bohaterów, panna Wisnowska, jako rezolutna panna i p. Prażmowski, jako narzucony konkurent, tworzili razem bardzo ożywiony kwartet komiczny.

== Pamięci Hadziewicza.

Ks. Szuszkowski, proboszcz z Łukowej, do której to parafii należy wieś Zamch, miejsce urodzenia ś. p. Hadziewicza, donosi nam, że powziął zamiar umieszczenia w swoim kościele, własnym kosztem, skromnego pomnika dla uczczenia pamięci zgasłego artysty, który tyle kościołów utworami swego pędzla ozdobił.

Rysunek pomnika ks. Sz. ma już gotowy, ale potrzeba do niego portretu nieboszczyka, a na to już nie wystarcza funduszu; szanowny pasterz udaje się zatem za naszym pośrednictwem do uczniów nieboszczyka, czyby który z nich nie zechciał bezinteresownie wymalować portretu ś. p. Rafała.

Wielkość owalu ks. Sz. prześle na żądanie, a nawet gotów jest zwrócić koszt zakupu blachy miedzianej i przesyłki do Łukowej.

Nie wątpimy ani na chwilę, że uprzejma prośba szlachetnego kapłana odniesie wkrótce skutek pożądanym.

Jednocześnie ks. Szuszkowski przysłał nam wypis z ksiąg kościelnych parafii łukowskiej metryki zgasłego profesora, z którego się okazuje, że data jego urodzenia mylnie w biografjach była podawana.

Ś. p. Rafał-Szymon-Tadeusz Hadziewicz urodził się nie w r. 1806-tym, lecz d. 13-go października r. 1803-go, we wsi Zamch, z ojca Marcina i matki Juljanny z Dekalskich, pochodzenia szlacheckiego.

== Z uniwersytetu.

W dniu wczorajszym miał wstępną lekcję ogólnej patologii dla studentów 3-go kursu medycyny, prof.

wprost detronizować należy, a innego sobie pana poszukać. I w tym ferworze, może wbrew woli własnej, przed czasem ukryte plany zdradzając, napomknął, jako na Węgrzech jest pan możny, a potężny bardzo, Gabryel Batory, który niebawem zdobędzie sobie siedmiogrodzkie księstwo; poczem chwalił zaczął wspaniałość onego księcia, jego mądrość i cnoty, zgola tak, jakby go na kandydata do tronu polecał.

Nie wszystkim może owe alluzje były jasne, a dla wielu może niezbyt wstrętne, bo gdy Stadnicki mówić skończył, otoczono go w okół i na rękach ze stołu zniesiono, ściskając serdecznie, a chwając tak piękną i ozdobną orację. Wszakże p. Sebastian, większy ekspert w rzeczach publicznych, zamyślił się bardzo nad tem, dostrzegając z niemałym zafasowaniem, jako p. Stadnicki przekracza intencje krakowskiego wojewody i widocznie własne jakoweś zamiary w zanadrzu nosi, korzystając jeno z okazji, by umyślił podnieść.

Nazajutrz tedy gdy zebrana szlachta precz się rozjechała i sam jeno Stadnicki w Górce pozostał, p. Sebastian zaczął go zrazu, bardzo, jak sądził, politycznie wymacywać. Ale przekonał się wkrótce, że Starosta lepszym smakiem politykiem będąc, a nie chcąc zdradzać do reszty tego, co mu się w ferworze wbrew woli wyrwało, nie dał się już wyprowadzić w pole, na jedno odpowiadał półgębkiem, a na drugie zgola milczał, lub się tylko uśmiechał, dworując sobie jeszcze z tych p. Sebastjana zabiegów. Toż w końcu chorąży widząc, jako się ta polityka nie przyda na nic, wszystkie sztuczne przemowy porzuciwszy, rzekł, patrząc bystro w oczy Staroście:

— Już więc, furda panie! bez ogródek powiem, co mi się zda... Waś chowasz całkiem inne plany w myśli, niż te z którymi się wydajesz. Wczorajsza oracja waćpana była wielce ozdobna, ale konkluzja zgola mi nie przypada do smaku...

— Trudno się wszystkim przypodobać—odparł z

nadzwyczajny uniwersytetu petersburskiego p. Łukianow.

Katedrę patologii zajmował dotąd prof. Łuczkie-wicz.

== Z Towarzystwa ogrodniczego.

Stosownie do poczynionych ogłoszeń, wczoraj wieczorem odbyło się pierwsze po wakacjach zebranie ogólne miesięczne członków Towarzystwa ogrodniczego.

Zdając sprawę z działalności zarządu, prezes Towarzystwa wspominał przedewszystkiem o wystawie sezonowej, odbytej w pierwszych dniach sierpnia, jak również i o wystawie śliwek, która sekcji owocowej dała wiele ciekawego materiału naukowego.

Dalej wspominał prezes o staraniach rozpoczętych przez zarząd, celem pozyskania od dyrekcji kolei żelaznych ustępstwa przy przewozie drzewek, roślin i w ogóle takich produktów ogrodniczych, które dłuższego pod względem czasu transportu znieść nie są w stanie.

Ustępstwo to polegałoby na przewożeniu tego rodzaju przedmiotów pociągami pośpiesznymi, za opłatą wedle taryfy pociągów towarowych.

Takie ustępstwo zyskali już dla swoich produktów ogrodnicy z Rygi i jej okolic.

Dalej jeszcze prezes zakomunikował, że przy szkole owocarstwa i chmielarstwa w Piotrowicach, gubernji mińskiej, założoną została stacja doświadczalna, która podejmuje się oceny prób chmielu.

Jest to tem ważniejsze, że w ostatnich czasach hodowla chmielu w kraju naszym znacznie się rozwinęła.

Ze sprawozdania z wystawy sezonowej przytaczamy ważniejsze cyfry.

Wystawców było 23-eh, przyznano medali srebrnych wielkich 5, małych 11, brązowych 13, listów pochwalnych 10.

Zarząd udzielił podziękowania osobom, które po za konkursem i bezinteresownie do oświetlenia wystawy się przychyliły.

Dochód z wystawy wyniósł 1,290 rs, przy wydatkach 1,258 rs. 25 kop.

W końcu prezes złożył podziękowanie za dary Towarzystwu poczynione.

W czasie wakacyj Towarzystwo straciło dwu swoich członków, ś. p. Tomasza Wernera i Franciszka Krzaczkiewicza, których pamięć uczczono przez powstanie.

Jeden z członków zarządu, p. Teodozy Bądarzewski, zmuszony opuścić Warszawę, prosił o uwolnienie go od obowiązków, których pełnił nie byłby w stanie i proponował na zastępcę swego do ukończenia kadencji, stosownie do ustawy, p. Józefa Spornego, który to wybór aprobowany ogólnie został.

Zakończyła obrady wielce pouczająca pogawęd-

nienkontentowaniem Stadnicki—a jakkolwiek mi to przykro, że tak słusznego obywatela adhezi nie pozyskałem, cóż pocznę? Jeno tem się pocieszać mogę, że inni, jak to się wczoraj okazało, są za mną, a moje słowa wielu zdołały skonwinkować, jako na protestach i deklaracjach, na spisaniu uraz i exorbitancji nie się nie wskóra, jeno trzeba wystąpić możniesz, jako przystało na naród rycerski.

— Otóż mylisz się waszmoś!—zawołał z mocą p. chorąży—mylisz się jeśli mniemasz, że ci wszyscy, którzy cię wczoraj na ręku nosili, za tobą są. Ferwor ten elokwencyja waćpana na chwilę obudzony, zniknie jeszcze rychlej niż powstał. Ani p. wojewoda krakowski, ani żaden z nas nie myśli o zawichrzeniu tej Rzeczypospolitej. Chemy poprawy, nie możemy dopuścić uszczuplenia praw naszych, pragniemy zabezpieczyć wolność, żądamy wymiaru sprawiedliwości, ale skoro to uzyskamy, nikt przeciw panu swemu miecza nie podniesie...

— Cha! cha! — zaśmiał się szyderczo Stadnicki—także wam chodzi o tego królewicza szwedzkiego, który się tu zatłukł! Mnie się widzi, iż najlepiej co prędzej zbyć go tak, aby ztąd kontent odjechał, a naówczas wszystkim dobrze będzie...

A na to już p. Niezabitowski cale chmurny powstał i zbliżając się ku Stadnickiemu, rzekł poważnie:

— Otóż moiści Starosto, ja waści dawnó już to deklarować chciałem, że do takowych zamiarów ani ja, ani nikt tu ręki nie przyłoży. Furda moiści panie! daremne usiłowania wasze! Już tu w całym lubelskiem głośno sarkają na ową hałastę zbrojną, która za wami ślad w ślad ciągnie, a rabunków się nie raz dopuszcza i srogi niepokój szerzy. Widzę też i ja, że waś własne jakoweś ambicje do spraw publicznych mieszać chcecie, a to się prawemu obywatelowi czynić nie godzi...

— *Ex privatis publica constant!*—przerwał z ferworem Stadnicki.—A wiesz-że waćpan, moiści chorąży,

ka p. Jankowskiego o mnożeniu roślin z liści, po-parta licznymi okazami.

Słuchano jej też z wielkiem zajęciem i mowę szczerem oklaskiem podziękowano.

Jak zwykle, rozlosowano pomiędzy obecnych bardzo piękne rośliny i owoce, dostarczone z zakładu ogrodniczego braci Hosiów.

== Z Towarzystwa opieki nad zwierzętami.

Instytucja objawiająca, jak dotychczas, swoją żywotność w bezużytecznych sporach wewnętrznych i agitacjach wyborczych, dała nareszcie znak życia.

Z inicyatywy przewodniczącego w racie opiekunów cyrkulowych p. J. Starzyńskiego, odbyła się niespodziana zbiorowa rewizja koni do ożkarskich oraz wozów włoczańskich, przybyłych na targ nierogacizną, drobiem i cielętami.

Rewizja ta została dokonana w ciągu nocny wczorajszej.

Każdemu opiekunowi pomagali zaproszeni członkowie w asystencji policji, mającej dać pomoc w razie oporu.

Okazało się, iż kilkunastu dorożkarzy niegodziwie obchodzi się z końmi, pociągnięto więc dręczycieli do odpowiedzialności sądowej.

Również spisano protokół z kilku właścicieli obchodzących się z końmi oraz dostarczającą na targ nierogacizną, drobiem i t. p.

Członkowie, nie ograniczając się na samem ściganiu sądowem, nie szczędzili rad i uwag co do łagodnego obchodzenia się ze zwierzętami powierzonymi pieczy człowieka.

Podobne rewizje i apostołowanie między prostaczkami w przedmiocie opieki nad zwierzętami, ma się odbywać perjodycznie co kilka tygodni.

== Ze sportu.

Ośmy dzień wyścigów jesiennych miał miejsce w poniedziałek.

Do gonitwy koni dwuletnich o nagrodę kaukaską rs. 1500 na znacznym bardzo, bo dwuwiorstowym dystansie, stanęły trzy konie: „Ordynat” p. Ursyn Niemcewicz od startu przodował, wskakując po wiorście został wyprzedzonym przez „Chorążego Swinkę” p. L. Grabowskiego i „Lohngrüna” hr. Niroda, z których pierwszy przed dystansem wysunął się naprzód i w 2 min. 48 sek. odniósł na sześć długości bardzo łatwe zwycięstwo, wygrywając rs. 1188, „Lohngrün” był drugim z nagrodą rs. 287.

Po nagrodę turkistańską rs. 1000 poszło sześć koni, w ich liczbie „Baronet” L. hr. Krasieńskiego, „Kordecki” p. L. Grabowskiego, „Gaiur” T. Doroszyńskiego i „Arkonia” p. Ursyna Niemcewicza.

Przodował „Baronet”, ale na drugiej wiorście doszedł go „Kordecki” i po dość długiej walce z latwością pozostawił go u słupa na pięć długości za sobą, zrobiwszy 2 w. 100 sążni w 2 min. 53 sek.; pierwsza nagroda wyniosła rs. 900, druga rs. 225; „Gaiur” był trzecim, „Arkonia” w chwili, gdy u dystansu do-

iz to co się ze mną dzieje, dzieje się także z całą tą Rzeczpospolitą. Nie trzymam ja ani zagona Rzeczypospolitej za krwawe usługi, nie mają też i inni nagrody! Obey lub tacy, którzy jeno w pierze porastać zaczęli, już się dziś ku największym dostojęstwom pna, łatwą sposobność do wyniesienia się swego pochlebstwy i zausznictwem znajdując. Patrząże waś, jeżeli widzieć chcesz, jako się dzieje: Pan Zygmunt Myszkowski, którego rodzice niedługo chudopachołkiem był, wyjechał do Włoch Myszkowskim, wrócił zaś Gonzagą, margrabią, a jeszcze i ordynację funduje i ośm starostw dzierży i Marszałkiem koronnym jest i na nas z góry patrzy! Pan Łukasz Opaliński, chłystek, ma już kilkanaście starostw, a ciągle płacze, jako nędzarzem jest, bo moja czeladka majątności mu niszczy...

— W tem co waś mówisz—ozwał się p. Niezabitowski—jest trochę prawdy; toż przeciw rozdawnictwu urzędów i dostojęstw ludziom niezasłużonym lub obcym i przeciw wielu innym nadużyciom wystąpić należy. Ale to waści, jako dobrze rzeczy świadom, deklarować muszę, iż wyraźną intencją p. wojewody krakowskiego jest, aby ta sprawa bez rozlewu krwi bratniej, wytrawnem, cierpliwem i ścisłem przestrzeganiem sprawiedliwości była wygrana...

— A to jej nie wygracie!—krzyknął unosząc się Stadnicki.

— Co się zaś tyczy p. Opalińskiego—mówił dalej p. Niezabitowski, nie zważając na przerwę—to także wam rzecz muszę, iż chodzą tu brzydkie o tem wieści jako waś na Łęzajsk i starościńskie dobra napadasz, z wielkim skwierkiem a uciskiem ludzi niewinnych, jako poddanych starościńskich więzisz w lochach łańcuchek i tym podobne gwałty czynisz, które hańbę imieniowi twemu przynoszą...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

siegała przodujących koni, potknęła się, skutkiem czego jeździec spadł, na szczęście nadwyrężywszy sobie tylko zlekką prawą rękę.

Great attraction stanowił bieg 20-wiorstowy, do którego stanęło ośm koni, w ich liczbie „Kitchen Maid”, i żdżona przez p. St. Wotowskiego.

Wyścig poprowadziła i wygrała klacz pół krwi urodzona w Janowie, własność księcia Gagaryna, zostawiwszy najbliższego przeciwnika na 200 sążni za sobą; „Ka. kuta” została zdystansowana, inny koń upadł ze zmęczenia, reszta fobliutów stanęła w rozmaitych miejscach, nie kończąc biegu.

Zwycięzca przyszedł ze znaczną szybkością, bo w 32 min. 22 sek., czyli o 2 min. 32 sek. prędzej, niż w roku zeszłym pełnej krwi „Taille Vent” Aug. hr. Potockiego.

W wyścigu zachęty „Madame de Cossé” przysłała bez miejsca.

Wczoraj rozpoczęto szereg gonitw dodatkowych, wszakże konie L. hr. Krasieńskiego i p. L. Kronenberga już teraz powracają do domu.

= Falszywa pogłoska.

W dniu wczorajszym po południu pomiędzy mieszkańcami naszego miasta, przeważnie ze sfery kucyków, rozszalała się wieść o śmierci cesarza Wilhelma.

Powtarzana w tysiącnych ustach, wywołała ona popłoch pomiędzy wielu osobami, zainteresowanymi obrotami giełdowymi.

Dopiero nadejście kursów z Berlina, prawie bez zmian, uspokoiło zatrwożonych.

Autor bajki, jak zwykle w podobnych razach, pozostał nieznanym.

= Wywóz zboża.

W tych dniach rozpocznie się większy wywóz zboża z różnych stron kraju do Gdańska i Królewca.

Kupcy tutejsi spodziewają się znacznych transportów, których zakupy już zostały uskutecznione, lub też obecnie się dokonywają.

Ceny ofiarowywane są zwiększone, tak iż wielu obywateli z Wołynia zmieniło projekt wysyłki swych zapasów do Odessy, kierując ziarno w naszą stronę.

= Plan Warszawy.

Jeden z tutejszych wydawców przygotowuje do druku szczegółowy plan Warszawy, zaopatrzony we wszelkiego rodzaju wskazówki.

Na planie tym mają się znajdować gmachy publiczne, instytucje rządowe i miejskie, świątynie, teatru i t. p.

Wydawnictwo to zostało podjęte głównie dla wygod przyjezdnych, nie znających dokładnie miasta.

= Kobieta-rzeźbiarz.

W mieście naszym bawi obecnie panna Konstancja Wańkowska, która od roku bawi w Paryżu, gdzie oddaje się studjom rzeźbiarskim.

Jest to jedna z nader nielicznych kobiet, uprawiających tę gałąź sztuk pięknych.

= Handel włosami.

W ostatnich czasach handel włosami przybrał w Warszawie nader pokaźne rozmiary.

Przed tygodniem berlińska firma Bormana nabyła od kilku tutejszych dostawców partję włosów za rs. 1,500.

Zwiększony wywóz włosów tłumaczy się tem, iż obecnie wiele kobiet naszych, ulegając modzie, obcinają tę naturalną ozdobę, którą następnie spieniężają agentom i dostawcom.

= Wrażenie strachu.

W dniu wczorajszym pod nrem 24-ym na Krochmalnej zdarzył się następujący wypadek:

Do p. L. przyszedł celem obrachunku Hersz W. Pan L., który miał coś w rezultacie dopłacić, postanowił obrachunek odłożyć na później, lecz W. nie przestawał nalegać.

Wówczas p. L. przyszedł do głowy pomysł niesmacznego żartu.

Na biurku leżał przyrząd do obcinania cygar w formie rewolweru, który był do złudzenia naśladowany.

Ujmując więc ów rewolwer i zniecierpliwiony powiada:

— Nie nudź mnie pan dłużej, bo jestem tak dzisiaj zdenerwowany, iż albo sobie, albo panu w łeb palnę.

Pogróżka wywarła na W. pewne wrażenie, lecz potrzebując pieniędzy, nie przestaje w sposób grzeczny, ale stanowczo domagać się swojej należności.

— A więc wpróżdź ciebie, a potem siebie zabiję — rzecze p. L. i z temi słowy podchodzi do W., mierząc w głowę, z palcem opartym na cynglu.

— Niech pan nie żartuje... bo o nieszczęście nigdy nie jest trudno — woła zbladły W., cofając się ku drzwiom.

Pan L. posuwając żart do ostatnich granic, pociągając rzeczywiście za cyngiel zabawki, a wtem daje

się istotnie słyszeć huk i W. z głośnym okrzykiem pada na podłogę, tracąc przytomność.

Okazało się, że w tejże samej chwili mały synek L., bawiący się w sąsiednim pokoju, strzelał z pułkawy papierowej.

Pociągnięcie cyngla z owym hukiem spotęgowało wrażenie i W., pomimo ocucenia, mocno się rozchorował.

Sprawa żartu zostanie pociągnięta do odpowiedzialności sądowej.

= Z ulicy.

W dniu wczorajszym upadła na chodniku młoda kobieta, podążająca z kolei terespolskiej w towarzystwie posługacza niosącego łomoki.

Chora, a jak się później okazało p. Cecylję Wilczewską z pod Łukowa, odniesiono do pobliskiego mieszkania na parterze, gdzie niebawem powiła bliźnięta.

Ofiarujący gościnność w tak krytycznym położeniu p. Żurkowski, konduktor kolejowy, nie wiedział, iż właśnie pani W., jako rodzona siostra jego żony, do nich dążyła.

Dopiero, gdy pani Ż. powróciła z miasta, poznała w chorej siostrę, nie widzianą od paru lat i której szwagier przedtem nie znał.

Był to w każdym razie szczególny, a jak dla pani W. szczęśliwy zbieg okoliczności.

Niemowlęta i matka znajdują się w pomyślnym stanie zdrowia.

= Ucieczka.

Ajenci handlowi coraz częściej dopuszczają się nadużyć.

W tych dniach znowu jeden z agentów, działając jako przedstawiciel kilku firm, ulotnił się, pobrawszy zadatki.

W dniu wczorajszym dopiero pokrzywdzeni odebrali listy od zbiega, w których tenże obiecuje w przeciągu roku zwrócić zabrane pieniądze.

= Pościg.

Noce onegdajszej policja dokonała obławy w posesji pod nrem 32-im na Muranowskiej, gdzie według otrzymanej wiadomości, miało się znajdować kilkanaście podejrzanych indywiduów.

Rzeczywiście byli tam złodzieje, a między nimi główny herszt Icek Liberman.

Ten ostatni na widok policji rzucił się z nożem, usiłując zranic jednego z agentów.

Ajent zdołał się w porę usunąć i Liberman został obezwładniony.

Po spisaniu nazwisk wszystkich obecnych, oraz po sprawdzeniu ich osobistości, Libermana, a nadto jeszcze trzech, odprowadzono do aresztu policyjnego.

= Kradzieże.

Na Dzikiej spełniono dwie kradzieże, a mianowicie: M. Goldbergowi pod nrem 58-ym skradziono garderobę i bieliznę wartości 130 rs., a Rotenbergowi pod nrem 32-im rozmaite przedmioty na sumę 200 rs.—Na Górsiej pod nrem 2-im Natan Baraban został okradziony przez sublokatora, który zabrawszy garderobę, pościel i bieliznę, zniknął bez wieści.—Na Dunaju pod nrem 11-ym A. Magdalińskiemu, posługaczka niewiadomego nazwiska, skradła kilkanaście rubli i zniknęła bez śladu.

= Przy pracy.

W dniu wczorajszym w fabryce Rudzkiego, stolarz Jan Siedlecki, przez własną nieostrożność odcinął sobie cztery palce u lewej ręki.

Poszwankowanego, w stanie bezprzytomnym, odwieziono do szpitala św. Rocha.

= Utopienie.

Pod Saską Kępą wypadł z łódki, którą wiosłował, 18-letni Tomasz Bzuch.

Chłopiec nieumiejący pływać, trafił na głębię i utonął. Nawet zwłok utopionego nie wydobyto.

= Nowa droga bita.

Ministerjum zatwierdziło projekt budowy szosy, mającej przedłużyć drogę bitą płocko-mławską do Ciechanowa.

Nowa droga będzie miała 23½ wiorst długości i zbudowaną zostanie w ciągu lat dwóch.

= Nowa księgarnia.

W Zgierzu pod Łodzią otwarta zostanie w tych dniach pierwsza księgarnia.

Zakłada ją obywatel miejscowy p. Karol Wolf.

= Wilki.

Z gubernji wileńskiej donoszą, iż wilki, rzadko obecnie łapione, nadzwyczaj się rozmnożyły i rozrzucały w ostatnich czasach.

Zdarza się teraz, iż wilki gromadnie napadają na pasące się owce i trzodę chlewną.

Niedawno zaszedł wypadek, iż wilki w biały dzień rzuciły się na stado owiec i zadusiły ich dwadzieścia, a przerażeni pasterze uciekli do wsi.

= Bójka z żydami.

W Zawierciu, jak donosi *Warsz. dzienn.*, w dniu 7-ym b. m. przyaresztowano młodego człowieka w sukni zakonnej, na którym ciążyło podejrzenie, że udaje zakonnik w tym celu, aby łatwiej wyłudzać od prostego ludu pieniądze za obrazki kupione w Częstochowie.

Aresztowany twierdził, że jest braciszkiem ber-

nardyńskim w Krakowie i że wraca z Częstochowy, legitymował się zaś pruską kartką, upoważniającą do przejścia granicy, wydaną na imię wyrobnika Bajera przez urząd powiatowy w Katowicach.

Nazajutrz, dnia 8-go września, gdy aresztowanego prowadzono do urzędu gminnego, celem odesłania go do urzędu powiatowego w Będzinie, tłum żydów szedł za nim z najgwałtem, co wywołało oburzenie pomiędzy robotnikami katolikami, którzy korzystając ze święta, przechadzali się po ulicach miasteczka i po rynku.

Pod wpływem oburzenia, robotnicy wszczerli kłótnię, a następnie rzucali kamieniami na dwa domy żydowskie, skutkiem czego trzech żydów i dwie żydówki poniosły lekkie obrażenia.

Zajście to nie rozwinęło się w szerszą bójkę, dzięki energii dwóch strażników ziemskich, którzy przybyli na miejsce.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Odswieżanie ram złoconych.

Należy rozpocząć restaurację od zmiecenia kurzu. W tym celu bierze się trzepaczkę z piór i postępuje się w ogóle bardzo delikatnie, iżby nie uszkodzić samej pozłoty. Po zmieceniu kurzu wyciera się powierzchnię miękkim gałgankiem. Po dokonaniu tej przedwstępnej czynności przystępuje się do odmywania mogących się znajdować plam. Rozbija się w tym celu mniej więcej jeden lut wody „Zawela”, przyrządzonej według podanego już na tem miejscu przepisu, z trzema lutami białka z jaj. Maczać w tej mieszaninie delikatną szczoteczkę i nacierać nią plamy. Nacierać kolejno wszystkie plamy dopóki nie znikną. Gdyby złocenie było zbyt zniszczone i restauracja okazała się niedostateczną, w takim razie należy się odwołać do lakieru, który daje się przyrządzać w sposób następujący. Sproszkować oddzielnie: 1) bursztynu pięć lutów, 2) gumilaki także pięć lutów, 3) krwi smoczey (rodzaj żywicy) jeden lut. Zalać bursztyn kwartą mocnej okowity i wstawić na lekki ogień. Skoro połowa bursztynu się rozpuści, dosypać dwa drugie proszki i ogień nieco podnieść, nie dopuszczając jednak wrzenia okowity. Pokost przyjmie stopniowo ciemno-czerwony kolor. Wtenczas zlewa się część płynną i bierze takową do użytku. Nalać do butelki i szczelnie zakorkować, chcąc go przechować na później. Smaruje się pendzlem. Zasycha natychmiastowo. Przyrządzenie tego lakieru w praktyce jest jednak dosyć trudne i ambarasowne; na specjalne żądanie jednak jednego z naszych prenumeratorów takowe podajemy.

— *Sprostowanie.* — W rubryce ofiar dla rodziny po s. p. Królikowskim, mylnie wydrukowano: „od Laury B. rs. 1”, winno być „od Laury B. rs. 5.”

— Złożono w redakcji Kurjera warszawskiego:

Na pomnik dla s. p. Jana Królikowskiego.

Od dobrych dzieci z ulicy Nowozielnej rs. 3.

Na stypendjum imienia Królikowskiego.

Zbrane w koleżeńskim kółku: Ban. rs. 1, Barz. rs. 1, Bog. kop. 25, Cyw. rs. 3, Dom. rs. 1, Kok. rs. 1, Kr. kop. 10, Kul. rs. 3, Potw. rs. 2, Szem. kop. 15, Szt. rs. 1, Rub. kop. 50 i Woll. rs. 3; razem rs. 17.

Dla chorej córki literata.

E. K. rs. 5.

Na moralnie zaniedbane dzieci.

Kółko towarzyskie z Białej Podolskiej składa rs. 1.

— Złożono rs. 3 na wpis dla niezamożnych studentów od stróża Wojciecha z ulicy Elekoralnej, jako zadość uczynienie za ubliżenie lokatorowi.

— W dniu 20-ym b. m. pobłogosławiony został związek małżeński między p. Aleksandrą Mayer i p. Aleksandrem Wyrzykowskim. (3262)

NEKROLOGJA.

† S. p. Juljanna z Szydłowskich **Mikoleit**, opatrzona św. sakramentami, przeżywszy lat 69, zakończyła życie w dniu 22-im września 1886 r. W głębokim smutku pogrzeb: mąż, dzieci i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 25-ym września, to jest w sobotę, o godzinie 9-ej i pół zrana, w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, a następnie na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła i tegoż dnia o godzinie 3-ej po południu, na cmentarz powązkowski. —3270—

— B. p. Felicja **Wortman**, wdowa, po długich i ciężkich cierpieniach w dniu 24-ym września 1886 roku zakończyła życie, przeżywszy lat 74. Pozostałe w nieutulonym żalu dzieci, oraz wnuki i prawnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 26-ym września r. b., to jest w niedzielę, o godzinie 1-ej po południu z mieszkania przy ulicy Orlej № 6, na cmentarz wyznania mojżeszowego. —3266—

† W dniu 26-ym września, to jest w niedzielę, o godzinie 10-ej zrana odprawi się msza święta śpiewana w kościele powązkowskim, za duszę s. p. Karola **Kuszel**, po której nastąpi poświęcenie pomnika, na które pozostała żona zaprasza rodziny i znajomych. —3255—

Дозволено Цензурою Варшава 13 (25) Сентября 1886 г.